

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: MAY – 2025
FIRST SEMESTER

Subject: Study of Ideas and Institutions in Ancient India (HISMJC-101)

Date: 20/05/2025

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1) Explain the Various Sources of Ancient India.
2) Analyse the Socio-cultural Conditions that necessitated the rise of New religious sects in the 6th Century B. C.
3) Explain the importance of Varnashramadharma.
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1) Explain the Status and Position of Women in Ancient India.
2) Discuss the Principles of Buddhism.
3) Critically evaluate the Kautilya's Arthashastra as a source for understanding the nature of state mechanism in Ancient India.
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
a) Take a review of the religious ideas of Indian society from Early Vedic to Later Vedic Stage.
b) Explain the Satavahana dynasty.
c) Explain the Gandhara School of Art.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२) उजवीकडील तक्त्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
१) प्राचीन भारताची इतिहासाचे विविध साधने स्पष्ट करा.
२) इ.स.पू. सहाव्या शतकात नवीन धर्मपंथाचा उदय होण्यास कोणती सामाजिक व सांस्कृतिक परिस्थिती कारणीभूत ठरली. याचे विवेचन करा.
३) वर्णाश्रमधर्मचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
१) प्राचीन भारतातील स्त्रियांची स्थान स्पष्ट करा.
२) बौद्धधर्माचे तत्वे लिहा.
३) प्राचीन भारतातील राज्यव्यवस्थेचे स्वरूप समजून घेण्यासाठी कौटिल्याचा अर्थशास्त्राचा ऐतिहासिक साधन म्हणून कितपत उपयोग होतो, याचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)**
अ) भारतीय समाजातील प्रारंभिक वैदिक कालखंडापासून उत्तर वैदिक कालखंडापर्यंतच्या धर्मसंकल्पनांचा आढावा घ्या.
ब) सातवाहन सम्राज्य बद्दल माहिती लिहा.
क) गंधार कला संप्रदाय बद्दल माहिती लिहा.